

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

มนุษย์ใช้ภาษาในการสื่อสารเพื่อถ่ายทอดความรู้ ความคิด ความรู้สึกเพื่อให้ได้มาซึ่งสิ่งที่ตนต้องการ และเพื่อความเข้าใจอันดีต่อกัน ในอดีตความจำเป็นในการรู้และใช้ภาษาใดภาษาหนึ่งจำกัดอยู่เพียงเฉพาะบุคคลในประเทศใดประเทศหนึ่งเท่านั้น แต่เมื่อความเจริญก้าวหน้าทางด้านอุตสาหกรรม วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยีมีมากขึ้น ทำให้ชนชาติต่าง ๆ สามารถติดต่อถึงกันได้อย่างใกล้ชิด และมีการพึ่งพาอาศัยกันมากขึ้น การเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ เพื่อเป็นสื่อกลางในการติดต่อระหว่างชนชาติต่าง ๆ จึงนับเป็นสิ่งจำเป็น ภาษาต่างประเทศที่ทั่วโลกยอมรับว่าเป็นภาษาสำคัญและใช้เป็นภาษาสากลในการติดต่อสื่อสารระหว่างนานาประเทศ คือ ภาษาอังกฤษ

ในปัจจุบันภาษาอังกฤษนับว่าเป็นภาษาที่นักเรียนนักศึกษาไทยนิยมเรียนกันมากที่สุดภาษาหนึ่ง เหตุผลที่นักเรียนไทยนิยมเรียนภาษาอังกฤษนั้น ม.ล.บุญเหลือ เทพยสุวรรณ และคณะ (อ้างถึง ในแวววิภา ภักดีอาสา 2533 : 2) ให้ข้อคิดไว้สองประการคือ ประการแรกภาษาอังกฤษเป็นสิ่งจำเป็น สำหรับนักเรียนที่ต้องการศึกษาในระดับสูงขึ้น โดยเฉพาะ ผู้ที่มุ่งศึกษาในระดับมหาวิทยาลัย เพื่อเตรียมตัวประกอบอาชีพในอนาคต ประการที่สอง ภาษาอังกฤษเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับผู้ที่จะประกอบอาชีพที่ต้องใช้ภาษาอังกฤษเช่น การเป็นพนักงานต้อนรับบนเครื่องบิน มัคคุเทศก์ เป็นต้น

จากความสำคัญของภาษาอังกฤษดังกล่าวมาแล้ว ภาษาอังกฤษจึงถูกกำหนดให้เป็นวิชาหนึ่งในหลักสูตรการเรียนการสอน แก่นักเรียนในทุกระดับ โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ผู้เรียน มีความสามารถใช้ภาษาอังกฤษได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้การสอนภาษาอังกฤษบรรลุเป้าหมายดังกล่าวจำเป็นต้องอาศัยองค์ประกอบหลายประการ องค์ประกอบที่สำคัญประการหนึ่ง คือการจัดกิจกรรมในชั้นเรียนทั้งนี้เพราะกิจกรรมในชั้นเรียนที่เน้นให้ผู้เรียนได้ฝึกใช้ภาษาอังกฤษอย่างมีความหมายจะส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาได้เป็นอย่างดี (สมิตรา อังวัฒนกุล 2535 : 121)

การจัดกิจกรรมในการเรียนการสอนนั้น ได้มีนักการศึกษาได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมในชั้นเรียน ดังนี้

รุ่งทิวา จักรกร (2527 : 29) ได้กล่าวถึงกิจกรรมไว้ว่า การเรียนรู้จะเกิดขึ้นได้ดีเมื่อผู้เรียนได้มีกิจกรรมร่วมด้วยตนเอง ถ้าผู้เรียนนั่งฟังครูอธิบายอย่างเดียวโดยไม่มีส่วนร่วมในกิจกรรม การเรียนรู้จะเกิดได้ยากหรืออาจไม่เกิดขึ้นเลย ดังนั้น ในการสอนครูจึงควรวางแผนการสอน ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมให้มาก

สุนน อมรวิวัฒน์ (2530 : 17 - 19) ได้กล่าวถึงการศึกษาเพื่อความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ว่า สถาบันการศึกษาต้องใช้วิธีการทั้งทางตรงและทางอ้อมในการปลูกฝังคุณสมบัติของความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ วิธีการสอนโดยทางตรงคือ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในห้องเรียนให้นักเรียนได้แสวงหาความรู้ มีส่วนร่วมในการเลือกตัดสินใจแก้ปัญหาและฝึกปฏิบัติอย่างแท้จริง

นอกจากนี้ ริตา ดันน์ (Rita Dunn 1972 : 39) ได้กล่าวถึงการศึกษาแผนใหม่ว่าต้องมียุคประกอบ 3 ประการคือ ความสามารถเฉพาะตัวของนักเรียน การใช้สื่อการเรียนการสอนประกอบ และการจัดกิจกรรม ซึ่งความคิดทั้งสามประการดังกล่าวนี้ตรงกับแนวทฤษฎีทางการศึกษาของ จอห์น ดิวอี้ (John Dewey 1961 : 164) ที่ได้กล่าวถึงการศึกษาว่าการศึกษา คือการเรียนจากกิจกรรมและประสบการณ์ หน้าที่ของครูคือ การจัดสภาพแวดล้อมให้แก่นักเรียน

จะเห็นได้ว่ากิจกรรมมีบทบาทอย่างมากในการเรียนการสอนปัจจุบันเพราะกิจกรรมเป็นสิ่งที่ช่วยพัฒนาผู้เรียนให้เป็นพลเมืองที่มีคุณภาพ กล่าวคือ ผู้เรียนจะได้พัฒนาตนเองในด้านสติปัญญาในลักษณะที่คิดเป็น ทำเป็น และแก้ปัญหาเป็น นอกจากนี้ผู้เรียนยังจะได้พัฒนาในด้านร่างกายอารมณ์และสังคมอีกด้วย

ในปัจจุบันการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเป็นการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร แนวการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารนี้ เน้นให้ผู้เรียนมีความสามารถที่จะใช้ภาษาในการสื่อสารได้ ลักษณะของภาษาที่นำมาสอนจะเน้นการนำภาษาไปใช้จริงมากกว่าตัวภาษาหรือการสอนหลักภาษาเพราะว่าความสามารถในการสื่อสารมิได้อาศัยความรู้ทางไวยากรณ์เพียงอย่างเดียวเท่านั้น หากแต่ยังอาศัยความคล่องแคล่วในการสื่อสาร (Fluency) และความหมาย (Meaning) อีกด้วย อาจกล่าวโดยสรุปได้ว่า ผู้เรียนจะต้องมีทั้งความรู้ทางไวยากรณ์ (Linguistic

Competence) ได้เหมาะสมกับสถานการณ์ที่ใช้ภาษานั้นสื่อความหมาย และเนื่องจาก แนวการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารเน้นการนำภาษาไปใช้จริง จึงทำให้เกิดแรงจูงใจในการเรียนภาษาอังกฤษแก่ผู้เรียน

วิลกา เอ็ม ริเวอร์ส (Wilga M. Rivers 1972 : 71 - 81) ได้ให้ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารว่า ผู้เรียนมีความต้องการที่จะนำภาษาจากการเรียนในห้องเรียนไปใช้ในสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เป็นจริง ครูควรทำให้ผู้เรียนเกิดความมั่นใจในส่วนนี้โดยให้โอกาสเขาได้ฝึกฝนสิ่งที่เรียนไปแล้วในสถานการณ์ที่เป็นจริง ด้วยการใช้ห้องเรียนนั่นเองเป็นฉากสมมุติ ผู้เรียนจะได้เชื่อมโยงความรู้ที่เรียนไปแล้วกับสถานการณ์ที่เป็นจริงได้ ครูต้องสาธิตให้ผู้เรียนเห็นถึงการนำไปใช้ตามสถานการณ์ที่เหมาะสม นอกจากนี้ครูควรสอนวิธีการนำไปใช้พร้อม ๆ กับความรู้เกี่ยวกับเนื้อหาทางภาษา กิจกรรมต่าง ๆ ที่ครูจัดให้แก่ผู้เรียน จะทำให้ผู้เรียนสามารถนำสิ่งที่เรียนไปแล้ว (Skill - getting) ไปใช้จริง ๆ ได้ (Skill - using)

สรุปได้ว่า กิจกรรมการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ นับเป็นหัวใจสำคัญสำหรับการเรียนการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร เพราะจะทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ภาษาได้อย่างเต็มที่

ในการจัดกิจกรรมที่ดี เพื่อให้ผู้เรียนได้ฝึกใช้ภาษานั้น คิท จอห์นสัน (Keith Johnson 1982 : 150) มีความเห็นว่าผู้เรียนควรได้รับการฝึกในรูปของการใช้กิจกรรมเน้นงานปฏิบัติ (Task - based Activities) กล่าวคือให้ผู้เรียนร่วมกันทำงานที่ได้รับมอบหมายตามขั้นตอนที่ระบุไว้ในกิจกรรมนั้น ๆ จนได้ผลลัพธ์อย่างใดอย่างหนึ่ง

แบร์รี พี เทเลอร์ (Barry P. Taylor 1983 : 69 - 87) ได้เสนอแนะให้ใช้กิจกรรมเน้นงานปฏิบัติ (Task - based Activities) ทั้งนี้เนื่องจากกิจกรรมดังกล่าว จะช่วยให้ผู้เรียนมีโอกาสในการสร้างปฏิสัมพันธ์ (Interaction) กับภาษาที่เรียนโดยตรง และทำให้ผู้เรียนได้ฝึกใช้ภาษาที่สมจริง ซึ่งการให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ในการใช้ภาษาที่สมจริงนั้น จะทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ไม่เฉพาะแต่ในเรื่องของการใช้ภาษาที่เหมาะสมเท่านั้น แต่ยังสามารถใช้ภาษาได้ในกระบวนการสื่อสารที่แท้จริงด้วย

แคเธอรีน ดอห์ที และ เทเรซา พิกา (Catherine Doughty and Teresa Pica 1985 : 305) ได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสถานการณ์ การเรียนการสอนในปัจจุบันว่า ผู้สอน

ควรจัดกิจกรรมที่ทำให้ผู้เรียนได้อยู่ในสภาพการสื่อสารที่สมจริง จัดให้ผู้เรียนมีโอกาสแลกเปลี่ยน ข้อมูลสื่อสารซึ่งกันและกัน เพราะสิ่งเหล่านี้จะทำให้ผู้เรียนได้มีโอกาสใช้ภาษาเหมือนอยู่ในสถานการณ์ที่แท้จริง เกิดความคุ้นเคยในรูปแบบของภาษา ตลอดจนความสามารถที่จะใช้ภาษาในการสื่อสาร เมื่ออยู่ในสถานการณ์จริง ซึ่งการจัดกิจกรรมดังกล่าวอาจทำโดยให้ผู้เรียนทำงานร่วมกันเป็นคู่ (Pair Work) หรือเป็นกลุ่ม (Group Work)

กิจกรรมเน้นงานปฏิบัติต่างจากกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารโดยทั่วไปตรงที่กิจกรรมเน้นงานปฏิบัติ เน้นให้ผู้เรียนร่วมกันทำงานที่ได้รับมอบหมายตามขั้นตอนที่ระบุไว้ในกิจกรรมนั้น ๆ จนได้รับผลลัพธ์อย่างใดอย่างหนึ่ง

แคเธอรีน ดอห์ติ และ เทเรซา พิกา (Catherine Doughty and Teresa Pica 1986 : 305 - 325) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับกิจกรรมเน้นงานปฏิบัติ ประเภทการหาข้อมูลที่ขาดหายไป (Information Gap) โดยให้นักเรียนระดับมัธยมศึกษาที่มีภาษาแม่แตกต่างกันและเรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศ ร่วมกันทำกิจกรรมกลุ่มเล็ก กิจกรรมคู่ และกิจกรรมที่มีครูเป็นศูนย์กลาง ผลการวิจัยปรากฏว่ารูปแบบการเข้าร่วมกิจกรรมที่มีครูเป็นศูนย์กลาง ทำให้เกิดการเรียนรู้ภาษาน้อยที่สุด ส่วนรูปแบบการเข้าร่วมกิจกรรมแบบกลุ่มเล็ก และกิจกรรมคู่ ทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ภาษาได้พอกัน

เอ็น เอส พรอบู (N. S. Prabhu 1979 : 136 - 139) ได้จัดทำโครงการสอน โดยใช้หลักสูตรเน้นงานปฏิบัติ (Task - based Activities) กับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นที่อาศัยอยู่ทางตอนใต้ของประเทศอินเดีย ผลปรากฏเป็นที่น่าพอใจ และได้มีการดำเนินโครงการสอนด้วยวิธีนี้ในปีต่อ ๆ มา

นฤมล กลั่นเจริญ (2530 : 39 - 40) ได้ทำการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ ในการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ระหว่างกลุ่มที่เรียนโดยใช้ และไม่ใช่กิจกรรมเน้นงานปฏิบัติ (Task - based Activities) ผลปรากฏว่า นักเรียนกลุ่มที่ใช้กิจกรรมเน้นงานปฏิบัติ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่ากลุ่มที่ไม่ใช้กิจกรรมเน้นงานปฏิบัติ

กาญจนา รัตนโชติช่วง (2530 : 30 - 41) ได้ทำการวิจัย เพื่อศึกษาผลของ

การจัดกิจกรรมเสริมโดยเน้นงานปฏิบัติ (Task - oriented Activities) ที่มีต่อการเรียนภาษาอังกฤษเทคนิค ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ แผนกช่างไฟฟ้า ชั้นปีที่ 1 โดยเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างกลุ่มที่เรียนด้วยวิธีปกติและกลุ่มที่เรียนด้วยการจัดกิจกรรมเสริม โดยเน้นงานปฏิบัติ ปรากฏว่ากลุ่มที่เรียนด้วยการจัดกิจกรรมเสริมโดยเน้นงานปฏิบัติ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่ากลุ่มที่เรียนด้วยวิธีปกติ

โรงเรียนนายเรืออากาศ ซึ่งขึ้นตรงต่อกองทัพอากาศได้เห็นความสำคัญของวิชาภาษาอังกฤษเช่นเดียวกับสถาบันการศึกษาอื่น ๆ ในประเทศ และได้บรรจุวิชาภาษาอังกฤษทั่วไป 1 ถึง 5 (General English I - V) ไว้ในหลักสูตรทุกชั้นปี ตั้งแต่ปี 1 ถึง ปี 5 ในทุกสาขาวิชา อันได้แก่ สาขาวิชาวิศวกรรมเครื่องกล วิศวกรรมโยธา วิศวกรรมไฟฟ้า วิศวกรรมอากาศยานและการบิน โดยดำเนินการสอนวิชาภาษาอังกฤษทั่วไป ตามแนวของศูนย์ภาษา สถาบันภาษา กระทรวงกลาโหม ประเทศสหรัฐอเมริกา (English Language Center , Defence Language Institute , USA) ซึ่งได้แบ่งระดับของภาษาอังกฤษทั่วไปเป็น 6 ระดับโดยใช้หนังสือ American Language Course ฉบับปรับปรุงใหม่ ค.ศ. 1990 ตั้งแต่เล่ม 1 ถึง เล่ม 36 (Book 1 - Book 36) หนังสือแต่ละเล่ม ประกอบด้วยหนังสือเรียนที่ใช้ในห้องเรียนและห้องปฏิบัติการทางภาษา หนังสือคู่มือครูที่ใช้ในห้องเรียน และ ห้องปฏิบัติการทางภาษา รวมทั้งหมด 4 เล่ม สำหรับวิชาภาษาอังกฤษทั่วไป ของโรงเรียนนายเรืออากาศนั้นถูกกำหนดให้ใช้หนังสือเรียนในระดับ 3 เล่ม 15 ถึง เล่ม 19

ในปี 2525 คณะวิจัยอันประกอบด้วย คณะจารย์จากโรงเรียนนายเรืออากาศ โดยมี น.อ. แก้ว สงขาว ผู้อำนวยการกองการศึกษา โรงเรียนนายเรืออากาศในขณะนั้น เป็นหัวหน้าคณะ ได้จัดทำโครงการวิจัยการพัฒนาระบบ และหลักสูตรการศึกษาระดับอุดมศึกษา ในกองทัพอากาศ เพื่อติดตามผลการนำความรู้ไปใช้ ในการทำงานของ นักเรียนนายเรืออากาศ ที่จบการศึกษาในช่วง 5 ปี ตั้งแต่ปี 2521 - 2525 ว่า ได้รับการเรียนรู้ตรงกับสายงานหรือไม่ เพื่อนำผลการวิจัยไปพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรของโรงเรียน โดยสอบถามผู้บังคับบัญชาในแต่ละหน่วยงานด้วยแบบสอบถาม ผลการวิจัยพบว่าทักษะการพูด และทักษะการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนดังกล่าวเป็นทักษะที่ทางหน่วยงานหลายหน่วยงานต้องการให้ปรับปรุงมากที่สุด เนื่องจากนักเรียนที่จบหลักสูตรการศึกษาไปแล้ว จะได้รับการบรรจุเข้าทำงานในหน่วยงานภาคพื้นปกติ เช่น กรมช่างอากาศ กรมสื่อสารทหารอากาศ และหน่วยงานภาคพื้นอากาศ เช่น กองบินต่าง ๆ ซึ่งข้าราชการในหน่วยงานเหล่านี้ ต้องใช้ภาษาอังกฤษ เพื่อพูดติดต่อกับชาวต่างประเทศ ที่มาศึกษาดูงานในหน่วยงานดังกล่าว อ่านคู่มือปฏิบัติงานที่เป็นภาษาอังกฤษ และบางครั้งต้องไป

ศึกษาดูงานในต่างประเทศ เนื่องจากปัญหาดังกล่าวคณาจารย์โรงเรียนนายเรืออากาศ จึงพยายามแสวงหาแนวทางการสอน เพื่อพัฒนาความสามารถ ด้านภาษาอังกฤษของนักเรียน ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

ด้วยเหตุผลที่ว่า กิจกรรมเน้นงานปฏิบัติ (Task - based Activities) เป็นกิจกรรมที่ช่วยพัฒนาความสามารถในการสื่อสารของผู้เรียนได้ดังกล่าวนมาแล้วข้างต้น ข้าพเจ้าจึงสนใจที่จะนำกิจกรรมเน้นงานปฏิบัติไปสอนนักเรียนนายเรืออากาศชั้นปีที่ 2 โรงเรียนนายเรืออากาศ สาเหตุที่เลือกนักเรียนนายเรืออากาศชั้นปีที่ 2 ในการทำวิจัยครั้งนี้ เพราะเป็นนักเรียนซึ่งได้เคยเรียนหนังสือ American Language Course ฉบับปรับปรุงใหม่มาแล้วในชั้นปีที่ 1 จึงมีความคุ้นเคยกับรูปแบบของเนื้อหาและวิธีการสอน ตามคู่มือครุมาบ้างแล้ว ส่วนนักเรียนชั้นปีที่ 3, 4 และ 5 นั้น ยังคงเรียนตำราเรียนฉบับเก่า ในปีการศึกษา 2539 ซึ่งทางโรงเรียนนายเรืออากาศ มีนโยบายจะเลิกใช้ตำราดังกล่าวในปีการศึกษา 2539 ผลการวิจัยครั้งนี้จะเป็นแนวทางในการพัฒนาการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษของโรงเรียนนายเรืออากาศต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาผลของการใช้กิจกรรมเน้นงานปฏิบัติ ที่มีต่อความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของนักเรียนนายเรืออากาศชั้นปีที่ 2 โรงเรียนนายเรืออากาศ

สมมติฐานของการวิจัย

จากผลการวิจัยของ แคเธอริน ดอห์ที้ และ เทเรซา พิกา (Catherine Doughty and Teresa Pica 1986 : 305) ซึ่งได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับ ผลของการใช้กิจกรรมเน้นงานปฏิบัติ ประเภทการหาข้อมูลที่ขาดหายไป (Information Gap Task) ที่มีต่อความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของผู้เรียนที่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่สอง พบว่า ผู้เรียนที่เข้าร่วมทำกิจกรรมกลุ่มเล็ก และกิจกรรมคู่ เกิดการเรียนรู้ภาษาได้สูงกว่ากลุ่มที่มีครูเป็นศูนย์กลาง ดังนั้นผู้วิจัยจึงตั้งสมมติฐานว่า นักเรียนนายเรืออากาศชั้นปีที่ 2 ที่ได้รับการสอนโดยใช้กิจกรรมเน้นงานปฏิบัติจะมีความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสูงกว่านักเรียนนายเรืออากาศที่ได้รับการสอนปกติ ตามคู่มือครู โดยมีครูเป็นศูนย์กลาง

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ นักเรียนนายเรืออากาศชั้นปีที่ 2 โรงเรียนนายเรืออากาศ สังกัดกองทัพอากาศ
2. ตัวแปรที่ศึกษา
 - ตัวแปรอิสระ คือ การสอนที่ใช้กิจกรรมเน้นงานปฏิบัติ และการสอนปกติตามคู่มือครู
 - ตัวแปรตาม คือ ความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

1. การสอนที่ใช้กิจกรรมเน้นงานงานปฏิบัติ (Task - based Activities) หมายถึง การสอนที่เน้นให้ผู้เรียนดำเนินงานที่ได้รับมอบหมายให้เสร็จสิ้นสมบูรณ์ตามขั้นตอนที่ระบุไว้ในกิจกรรมนั้น ๆ จนได้รับผลงานอย่างใดอย่างหนึ่งตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ โดยผู้เรียนจะมีปฏิสัมพันธ์ต่อกัน ใช้ภาษาเป้าหมายที่เน้นความหมายมากกว่ารูปแบบของภาษา ในงานวิจัยนี้เน้นการทำงานเป็นกลุ่มและเป็นคู่ โดยยึดกิจกรรมเน้นงานปฏิบัติ 5 ประเภท ตามแนวคิดของ เทเรซา พิกา และคณะ ได้แก่

1.1 กิจกรรมเน้นงานปฏิบัติแบบสัมพันธ์เนื้อหา (Jigsaw Task) หมายถึง การที่ผู้เรียนแต่ละคนมีส่วนของข้อมูลส่วนใดส่วนหนึ่งที่สมบูรณ์เพียงส่วนเดียว และต่างต้องนำข้อมูลเหล่านั้นมาร่วมกันพิจารณา และแลกเปลี่ยนกันเพื่อให้ได้ข้อมูลที่สมบูรณ์ขึ้น

1.2 กิจกรรมเน้นงานปฏิบัติประเภทการหาข้อมูลที่ขาดหายไป (Information Gap Task) หมายถึง การที่ผู้เรียนคนหนึ่งมีข้อมูลที่ไม่สมบูรณ์ และต้องอาศัยข้อมูลจากอีกฝ่ายหนึ่งก่อนตัดสินใจว่าตนจะพูดหรือเขียนอะไรเพื่อให้การพูดหรือการเขียนนั้นดำเนินต่อไป

1.3 กิจกรรมเน้นงานปฏิบัติแบบการแก้ปัญหา (Problem - solving Task) หมายถึง การที่ผู้เรียนร่วมกันทำงานที่ได้รับมอบหมาย เพื่อหาข้อสรุปอย่างใดอย่างหนึ่ง

1.4 กิจกรรมเน้นงานปฏิบัติแบบการตัดสินใจ (Decision - making Task) หมายถึง การที่ผู้เรียนได้รับการคาดหวัง ให้ดำเนินงานจนได้ผลลัพธ์อย่างใดอย่างหนึ่ง โดยที่ผลลัพธ์นั้นอาจมีได้หลายอย่าง ขึ้นอยู่กับวิธีการดำเนินงานของผู้เรียนนั้น ๆ

1.5 กิจกรรมเน้นงานปฏิบัติแบบการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น (Opinion Exchange Task) หมายถึง การที่ผู้เรียนร่วมกันอภิปราย และแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน

2. การสอนปกติตามคู่มือครู คือ การสอนที่เน้นให้ครูเป็นจุดศูนย์กลางในการสอน ผู้เรียนทำงานตามที่ได้รับมอบหมายจากครู โดยทำงานเดี่ยว (Individual Work) และมีปฏิสัมพันธ์กับครูเท่านั้น

3. ความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร หมายถึง ความสามารถของผู้เรียนในการใช้ภาษาอังกฤษให้ถูกต้องและเหมาะสมกับสถานการณ์ ในการฟัง พูด อ่าน และเขียน ภาษาอังกฤษ ความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารนี้ วัดได้จากคะแนนการทำแบบทดสอบวัดความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษ ทักษะการฟัง พูด อ่าน และเขียน ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

4. นักเรียนนายเรืออากาศชั้นปีที่ 2 หมายถึง นักเรียนนายเรืออากาศชั้นปีที่ 2 โรงเรียนนายเรืออากาศ สังกัดกองทัพอากาศ ระดับปริญญาตรี (วทบ.)

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากงานวิจัย

1. เป็นแนวทางสำหรับคณาจารย์โรงเรียนนายเรืออากาศ คณาจารย์สอนภาษาอังกฤษ แก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการสอนภาษาอังกฤษของกองทัพอากาศ เช่น ศูนย์ภาษากองทัพอากาศ โรงเรียนจ่าอากาศ ในการปรับปรุงการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร โดยใช้กิจกรรมเน้นงานปฏิบัติ

2. เป็นแนวทางสำหรับครูสอนภาษาอังกฤษในสถาบันการศึกษาอื่น ๆ เช่น โรงเรียนในสังกัดกรมสามัญศึกษาในการปรับปรุงการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร

3. เป็นแนวทางสำหรับนักศึกษาและผู้สนใจที่จะค้นคว้าวิจัย เกี่ยวกับกิจกรรมเน้นงานปฏิบัติต่อไป